

Súd: Krajský súd Košice  
Spisová značka: 8CoP/365/2018  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7616218194  
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2019  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marianna Hrabovecká  
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7616218194.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Marianny Hraboveckej a členiek senátu JUDr. Diany Chlebovič Solčányovej a JUDr. Ludviky Bodnárovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého G. X. nar. XX.X.XXXX zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Spišskej Novej Vsi za účasti poručníka Detského domova Spišské Vlachy so sídlom na Lipovej ul. č. 13 v Spišských Vlachoch, Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže so sídlom na Špitálskej ul. č. 8 v Bratislave a Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves na návrh navrhovateľov 1. G. I. nar. XX.XX.XXXX a 2. Mgr. U. I. nar. XX.X.XXXX obidvoch bývajúcich na Y. ul. č. XXXX/X v H. P. J. zastúpených advokátom JUDr. Pavlom Hagyarim so sídlom na Vlčkovej ul. č. 8/A v Bratislave v konaní o zverenie maloletého do spoločnej náhradnej starostlivosti o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves z 3.7.2018 č.k. 16P/350/2016-538 takto

### rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

### o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zamietol návrh navrhovateľov na zverenie maloletého G. do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 45 ods. 1, 2, 4, 7 a 8, § 46 ods. 1, 2, § 54, § 81 ods. 1, § 97 ods. 1, § 106 ods. 1, § 108 Zákona č.36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov a § 52 Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a vecne tým, že návrh navrhovateľov na zverenie maloletého do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti nie je dôvodný. Súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že maloletý bol v priebehu konania právoplatne medzištátne osvojený a osvojiteľia mu zabezpečujú riadnu starostlivosť, preto nevyvstala potreba zabezpečiť mal. dieťaťu žiadnu z foriem náhradnej starostlivosti.

3. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľa s návrhom, aby odvolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatnili odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) a h) CSP, § 365 ods. 2 CSP a § 62 ods. 1 CMP. Nesúhlasili so záverom konajúceho súdu, ktorý konštatoval, že maloletému nie je potrebné zabezpečiť žiadnu z foriem náhradnej starostlivosti, nakoľko bol v priebehu tohto konania právoplatne osvojený osvojiteľmi z Malty (konanie vedené na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 5P/272/2017) a na strane osvojiteľov nebolo preukázané nezvládnutie riadnej starostlivosti o maloletého. Zdôraznili, že medzi nimi a maloletým je vytvorená silná citová väzba, nakoľko ho vychovávali od jeho útleho veku ako profesionálni rodičia. Konštatovali, že po tom, čo svojmu zamestnávateľovi, t.j. Detskému domovu v Spišských Vlachoch, do ústavnej starostlivosti ktorého bol maloletý zverený, oznámili, že majú záujem o zverenie maloletého do náhradnej starostlivosti, maloletý bol z ich starostlivosti odobratý a

začal sa proces medzinárodnej adopcie maloletého v spolupráci s Centrom pre medzinárodnoprávnú ochranu detí a mládeže (ďalej len „CIPC“). Tvrdili, že do času predmetného oznámenia neboli voči ich starostlivosti o maloletého žiadne výhrady a poukázali na to, že vedú usporiadaný život, dosiahli vysokoškolské vzdelanie, vychovávajú spoločne štyri deti a nikdy sa nedopustili žiadneho priestupku. Zdôraznili, že o svojom zámere podať návrh na zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti informovali aj kolízneho opatrovníka maloletého a CIPC. Vyjadrili názor, že povinnosťou Orgánov sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately je uprednostniť umiestnenie maloletého v krajine jeho pôvodu, pokiaľ je mu možné takto zabezpečiť adekvátnu starostlivosť a medzištátne osvojenie je poslednou možnosťou starostlivosti o dieťa v prípade, ak nemôže byť umiestnené v pestúnskej alebo osvojiteľskej rodine v krajine jeho pôvodu. Poukázali na skutočnosť, že maloletý prejavil odmietavý postoj s umiestnením na Maltu a jeho názor nebol rešpektovaný. Nesúhlasili s tvrdením súdu, že maloletý je pevne naviazaný na svojich osvojiteľov, nakoľko ide o dieťa v útlom veku a nie je komplikované získať si jeho náklonnosť, napr. kupovaním darčiekov a pod. Vytkli konajúcemu súdu, že tento nezabezpečil prítomnosť maloletého za účelom jeho vypočutia a skutočný stav odvodil z poadopčných správ adopčnej agentúry, ktoré majú všetky takmer totožný obsah a sú spísané výrazne v prospech osvojiteľov. Navrhovatelia označili tieto správy za nedôveryhodné, nakoľko v konaní neboli nijako overené a neexistuje žiaden dôkaz, ktorý by obsah správ podporoval. Spochybnili pravdivosť predmetných správ predovšetkým v časti vyjadrenia maloletého, ktorý pracovníkom adopčnej agentúry uviedol, že chce zostať na Malte, pretože podľa ich názoru maloletý nemohol v tom čase ovládať cudzí jazyk na takej úrovni, aby bol schopný pochopiť význam položených otázok a plynule na ne odpovedať v anglickom jazyku. Nakoľko konajúci súd nezabezpečil relevantný dôkaz, t.j. vyjadrenie maloletého v materinskom jazyku, boli porušené práva navrhovateľov na spravodlivý súdny proces a nedostatočne zistený skutočný stav veci. Navrhovatelia ďalej nesúhlasili s výkladom čl. 21 Dohovoru o právach dieťaťa a súdom a mali za to, že tento článok mal konajúci súd aplikovať aj na toto konanie. V závere citovali čl. 5 Zákona o rodine, § 6, § 23 a § 44 ods. 5 Zákona o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kurately.

4. Prokurátor Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Vyjadril názor, že osvojenie mal. G. prebehlo zákonným spôsobom, pričom právoplatným rozhodnutím o osvojení sa poskytlo dieťaťu stabilné rodinné prostredie, v ktorom sa môže vyvinúť v plnohodnotného člena spoločnosti. Právoplatné rozhodnutie o osvojení, ako spôsob vzniku tzv. právneho rodičovstva založeného rozsudkom súdu, ktorým vznikajú nové rodinnoprávne väzby s rodinou osvojiteľov je legitímnou prekážkou pre vyhoviecie návrhu navrhovateľov na zverenie maloletého do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti.

5. Detský domov v Spišských Vlachoch ako poručník maloletého vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Vyslovil presvedčenie, že samotný návrh ako aj odvolanie je dôvodné považovať za emotívny prejav nedoriešených citových väzieb navrhovateľky 2/ k maloletému a v tejto súvislosti poukázal na závery Psychologického posudku uchádzača o miesto profesionálneho rodiča č. 13 z 20.9.2016 vypracovaného Mgr. O. O., z ktorého rezultuje záver, že navrhovateľka 2/ vyhľadáva blízke vzťahy, ale prevažne pre narcistické uspokojenie svojich potrieb, schopnosť jej skutočnej empatie je malá. Je k sebe znížené sebakritická, vnútorne vytvorený má o sebe grandiózny sebaobraz a boli u nej zistené poruchy sociálnej adaptácie, nevyučovalo sa aj jej citovo agresívnejšie správanie sa v záťaži, nakoľko disponuje len minimom zreých ovládacích mechanizmov a je vysoká pravdepodobnosť aj agresívnejšieho, direktívnejšieho prejavu. Zo záverov tohto posudku následne vyplynulo, že navrhovateľka 2/ je výslovne nevhodná pre prácu profesionálneho rodiča, ide u nej o klinický obraz nevyrovnanej, emočne labilnej poruchy osobnosti. Poručník maloletého označil tvrdenia navrhovateľov v odvolaní za zavádzajúce a skreslené. V ďalšej časti opísal proces osvojenia mal. G. a tvrdil, že navrhovateľka 2/ sa na stretnutí odborného tímu 7.4.2016 sama vyjadrila, že si želá, aby bolo maloletému sprostredkované medzinárodné osvojenie a nemá záujem o pestúnsku starostlivosť. Následne ho navrhovateľka informovala, že s navrhovateľom 1/sa rozhodli ponechať si maloletého v náhradnej starostlivosti, ale v tom čase už prebiehala príprava medzištátnej adopcie a samotná navrhovateľka 2/ aktívne pracovala na príprave maloletého na medzištátne osvojenie. Zdôraznil, že proces medzištátnych osvojení je veľmi precízny, s dôrazom na najlepší záujem dieťaťa. Vyjadril názor, že nie je v kompetencii navrhovateľov posudzovať čo je a čo nie je v záujme maloletého, berúc do úvahy skutočnosť, že s ním od novembra 2016 nie sú v kontakte. Tvrdil, že navrhovateľka sa zjavne nevie zmieriť so skutkovým stavom, hoci sama odmietla ďalšiu formu starostlivosti a maloletého vedome pripravovala na medzištátne osvojenie, pričom nepripúšťa skutočnosť, že sa dieťa môže mať dobre aj v inom prostredí, ako v jej rodine. Navrhovatelia ignorujú fakt, že spoločná náhradná osobná

starostlivosť by bola z perspektívneho hľadiska len dočasným riešením (maximálne do 18. roku veku dieťaťa) a naproti tomu osvojenie vytvára pre dieťa možnosť vyrastať a žiť v stálom rodinnom prostredí. Nesúhlasil s tvrdením, že názor maloletého nebol vzatý v úvahu, nakoľko maloletý bol vypočutý v konaní o osvojenie, plynule komunikoval po anglicky a vyjadril túžbu ostať v rodine osvojiteľov. V závere poukázal na nezákonné správanie navrhovateľky Z/, ktorá bez súhlasu medializovala súkromné údaje a fotografie maloletého, iniciovala petíciu pre zastavenie osvojenia a tým protiprávne zasiahla do súkromia maloletého a osvojiteľov.

6. Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhlo napadnuté rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť, pričom v plnom rozsahu zotrval na svojich vyjadreniach podaných v konaní pred súdom prvej inštancie. Centrum poukázalo na to, že navrhovatelia si nesprávne a svojvoľne vykladajú ustanovenia Dohovoru o právach dieťaťa a v tejto súvislosti poukázalo na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. II. ÚS 596/2014, N 57/2014 z 30.9.2014, z ktorého podľa jeho vyplýva, že ustanovenia dohovoru, teda aj článok 21 písm. b), nie sú priamo vykonateľné, resp. vykonateľné v právnom poriadku Slovenskej republiky a na existenciu vnútroštátnych noriem poukazuje aj čl. 41 Dohovoru. V tejto súvislosti poukázalo na to, že ustanovenia Dohovoru je potrebné vykladať správne a nie účelovo, ako sa čo hodí a komu je to na prospech. Centrum zdôraznilo, že v tomto konaní je potrebné vychádzať z vnútroštátnej právnej normy, a teda Zákona o rodine, v ktorom je deklarovaná jednoznačná prednosť osvojenia pred formou náhradnej osobnej starostlivosti rodičov. Vyslovilo názor, že pokiaľ sa navrhovatelia nezapísali do zoznamu žiadateľov o osvojenie maloletého, deklaruje to skutočnosť, že navrhovatelia sami neboli rozhodnutí akým spôsobom sa chcú starať o maloletého, pričom navrhovateľka Z/ sa sama vyjadrila, že súhlasí s medzištátnym osvojením. Konštatovalo, že navrhovatelia dlhodobo vedeli, že u maloletého bol zahájený proces medzištátneho osvojenia. V ďalšej časti centrum opísalo priebeh osvojenia maloletého, ktorý vzhľadom na skutočnosť, že je odvolaciemu súdu známy z obsahu spisu, nebolo potrebné pojať do odôvodnenia tohto rozhodnutia. Záverom centrum poukázalo na právnu istotu osvojiteľov, ktorí sa stali rodičmi maloletého na základe právoplatného rozhodnutia súdu, ako aj právnu istotu maloletého.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľov navrhol napadnuté rozhodnutie potvrdiť ako vecne správne. Vyjadril názor, že navrhovatelia opakovane subjektívne a účelovo prezentujú tie isté skutočnosti, ktoré boli posúdené už v priebehu konania na súde prvej inštancie a mal za to, že napadnuté rozhodnutie je v najlepšom záujme maloletého.

8. Navrhovatelia vo vyjadrení k vyjadreniu Okresnej prokuratúry Spišská Nová Ves, Detského domova Spišské Vlachy a Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže zotrvali na svojich vyjadreniach podaných v odvolaní a uviedli, že posudok Mgr. O. O. nie je v tejto veci relevantným dôkazom, nakoľko jeho závery boli vyvrátené súkromným znaleckým posudkom č. 68/2017 z 6.11.2017 vypracovanom PhDr. Mgr. T. B.. Zdôraznili, že dôvodom podaného návrhu bola skutočnosť, že malo ísť o rýchlejší proces, ako proces osvojenia, pretože aby mohli podať návrh na osvojenie maloletého, muselo by prebehnúť niekoľko mesiacov kým by ich zaradili do poradovníka potenciálnych osvojiteľov, preverili a schválili ich osoby. Tvrдили, že postup im odporučila aj pracovníčka ÚPSVaR Košice. Zároveň mali navrhovatelia v úmysle požiadať o zaradenie do zoznamu potenciálnych osvojiteľov, no toto zaradenie stratilo vzhľadom na zverenie maloletého do predosvojiteľskej starostlivosti zmysel. Navrhovatelia majú za to, že pri rozhodovaní o najlepšom záujme maloletého malo byť brané do úvahy najmä to, či odobratie a umiestnenie maloletého v cudzej krajine bolo vhodnejšie ako zotrvanie s osobami, ktoré ho vychovávali od jeho narodenia. Tvrдили, že kolízny opatrovník ani Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže nedokážu objektívne zhodnotiť vierohodnosť podopčných správ a iba sa spoliehajú, že ich obsah je pravdivý. Popreli tvrdenia o porušení práv maloletého zverejnením jeho priezviska alebo iniciovaním petície. Vyslovili názor, že právne závery Ústavného súdu SR v uznesení sp.zn. II. ÚS 596/2014, N 57/2014 z 30.9.2014 je potrebné vykladať tak, že články Dohovoru nie sú priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej legislatívy a aplikačnej praxe, k čomu však nedošlo.

9. Navrhovatelia vo vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka nesúhlasili s jeho vyjadreniami a zdôraznili, že ich záujem o zverenie maloletého do predosvojiteľskej starostlivosti bol enormný. Vyslovili názor, že vzhľadom na vyjadrenia kolízneho opatrovníka a CIPC o tom aký je medzištátne osvojenie dlhý proces, je nanajvýš zarážajúce a zvláštne, ako rýchlo bolo rozhodnuté o predosvojiteľskej starostlivosti maloletého. Nesúhlasil s tvrdeniami poručníka o tom, že maloletých ich po príchode na Maltu prestal

spomínať, a to vzhľadom na skutočnosť, že medzi maloletým a navrhovateľmi boli silné citové väzby a je nereálne, aby na nich maloletý v priebehu pár mesiacov zabudol. Táto skutočnosť podľa názoru navrhovateľov jasne deklaruje neobjektívnosť a skreslenosť správ o maloletom, ktoré boli predložené súdu. Vyslovili názor, že príslušné orgány nepostupovali v tomto konaní, ako aj v konaní o osvojenie, v záujme maloletého. Naopak, ich konaním došlo k vážnemu zásahu do práv maloletého, ktoré neboli vôbec rešpektované, názor maloletého nebol vypočutý, čo nakoniec viedlo k vytrhnutiu maloletého z jeho prirodzeného prostredia na jeho úkor.

10. Detský domov v Spišských Vlachoch ako poručník maloletého vo vyjadrení k vyjadreniu navrhovateľov uviedol, že navrhovateľka 2/ ich po podaní posudku Mgr. O. sama požiadala o ukončenie pracovného pomeru, nakoľko si bola vedomá, že nespĺňa predpoklady pre ďalší výkon práce a žiadne odporúčania riaditeľky detského domova tomu nepredchádzali. Tvrdenia navrhovateľov označil za účelové a zavádzajúce. Uviedol, že nevylučuje, že medzi profesionálnym rodičom a zverencom vzniknú určité emocionálne väzby, ale profesionálny rodič má pristupovať k svojej práci profesionálne a musí mu byť zrejmé, že umiestnenie dieťaťa v rodine profesionálneho rodiča je status dočasný, ktorý nie je možné stotožniť so stabilným prostredím vo vzťahu rodič - dieťa. Zdôraznil, že navrhovatelia neprejavili záujem o pestúnsku starostlivosť a z ich vyjadrenia je zrejmá pretrvávajúca neakceptácia prosperujúcej kondície maloletého, vrátane jeho jazykového progresu a tiež neznalosť navrhovateľov v problematike medzištátnych osvojení. V ostatnej časti zotrval poručník na svojich pôvodných vyjadreniach.

11. Navrhovatelia v odvolacej duplike predložili kópiu záznamu z pohovoru s p. I. z 24.10.2016, ktorý podľa ich názoru nekorešponduje s tvrdeniami poručníka v jeho vyjadrení. Z predloženého záznamu je zrejmé, že pracovný pomer navrhovateľky bol ukončený na základe rozhodnutia riaditeľky Detského domova a teda nie je pravdivé tvrdenie, že navrhovateľka sama požiadala o skončenie pracovného pomeru. Zároveň predmetný záznam osvedčuje skutočnosť, že navrhovateľka 2/ nemohla byť zapísaná do zoznamu žiadateľov o osvojenie maloletého. Opätovne spochybnili pravdivosť podoporných správ, ktoré podľa ich názoru nekorešpondujú s predchádzajúcimi vyjadreniami maloletého ohľadom odchodu na Maltu.

12. Ďalšie vyjadrenia neboli podané.

13. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“).

14. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

15. Podľa ust. § 387 ods. 1, 2 a 3 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody. Odvolací súd sa v odôvodnení musí zaoberať aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie. Odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

16. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku spolu s konaním, ktorému predchádzalo v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a zákonne vo veci rozhodol, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo v konaní najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci konania, preto je odôvodnenie rozsudku v napadnutom výroku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodáva nasledovné.

17. Podľa ust. § 45 ods. 1 prvá veta Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „Zákon o rodine“) ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti.

18. Zverenie maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, resp. do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti manželov v zmysle § 45 a nasl. Zákona o rodine je inštitútom fakultatívnym, a teda úplne závisí od úvahy súdu, či toto opatrenie považuje za najlepšie a najvhodnejšie pre maloleté dieťa. V konaniach týkajúcich sa starostlivosti súdu o maloleté deti je prioritný záujem dieťaťa, ktorého posúdenie (najlepšieho záujmu dieťaťa) je otázkou právnou, nie skutkovou a pre jeho posúdenie je potrebné vychádzať z práv dieťaťa zakotvených v Dohovore o právach dieťaťa. Záujem dieťaťa definuje v článku 5 aj Zákon o rodine, tak že pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä úroveň starostlivosti o dieťa, bezpečie dieťaťa, ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, názor dieťaťa. Všeobecné súdy sú povinné zaistiť spravodlivú rovnováhu medzi záujmami dieťaťa a záujmami rodičov, resp. iných osôb, ktoré majú na základe rozhodnutia súdu práva a povinnosti voči maloletým deťom. Zvláštna pozornosť však musí byť venovaná záujmu dieťaťa, ktorý nemôže (v závislosti od svojej povahy a závažnosti) prevážiť nad záujmom rodičov, resp. iných osôb.

19. V zmysle uvedeného v danej veci postupoval aj súd prvej inštancie, keď mal v prebiehajúcom konaní o návrhu navrhovateľov na zverenie mal. G. do ich spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti preukázané nespĺnenie podmienky najlepšieho záujmu maloletého predpokladaného v ustanovení § 45 ods. 1 Zákona o rodine.

20. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie a v záujme vysporiadania sa s odvolacími dôvodmi navrhovateľov odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie obstaral v konaní dostatočné podklady pre záver o pomeroch dieťaťa, ako aj správne prihladol na rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves rozsudkom z 14.2.2018 č.k. 5P/272/2017-287, ktorým bol maloletý právoplatne medzištátne osvojený (§ 217 ods. 1 prvá veta CSP). Konštatuje, že súd nie je v konaní o zverenie mal. dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti oprávnený hodnotiť proces medzištátneho osvojenia, ako to vyplýva z článku 4 a 5 Dohovoru o ochrane detí a o spolupráci pri medzištátnych osvojeniach (ďalej len „Dohovor“). Osvojenie maloletého podľa Dohovoru sa uskutočnilo na základe toho, že orgány štátu pôvodu dospeli po dôkladnom zvážení možností umiestnenia dieťaťa v štáte pôvodu k záveru, že medzištátne osvojenie je v najlepšom záujme dieťaťa (článok č. 4 písm. b) Dohovoru), preto sú tieto odvolacie námietky navrhovateľov bez právneho významu a v tomto smere sa javí obrana navrhovateľov ako snaha o revidovanie právoplatného rozhodnutia súdu, ktorým bolo mal. dieťa právoplatne medzištátne osvojené, o čom konajúci súd nie je oprávnený rozhodnúť v konaní o zverenie maloletého do náhradnej osobnej starostlivosti. Skúmanie zákonných podmienok osvojenia podlieha osobitnému konaniu o osvojenie, preto skúmanie predpokladov na osvojenie či už vnútroštátne alebo medzištátne, presahuje účel a potreby tohto konania.

21. Odvolací súd neakceptoval ani odvolaciu námietku navrhovateľov, ktorí vyslovili názor, že zverenie maloletého do ich spoločnej náhradnej starostlivosti by bolo vzhľadom na vytvorenú silnú citovú väzbu v najlepšom záujme mal. dieťaťa, keďže charakteristickými znakmi náhradnej starostlivosti (§ 44 a nasl. Zákona o rodine) je nevyhnutnosť, dočasnosť, nariadenie len na základe rozhodnutia súdu a systémová priorita. Štát má pozitívnu povinnosť, ktorá ho nielenže obmedzuje v kladení prekážok pre obnovenie spoločného života detí s rodičmi, ale núti ho vykonávať aktívne kroky vedúce k tomuto cieľu. Je povinný prijať opatrenia na uľahčenie obnovy rodiny hneď, ako to bude možné, pretože možnosť spoločného života znamená pre rodiča a jeho dieťa základný element rodinného života a prirodzený rodinný vzťah nie je ukončený tým, že je dieťa dané vo verejnej starostlivosti. Osvojenie má vo vzťahu k formám náhradnej starostlivosti osobitnú povahu. Všeobecne platí, že predosvojiteľskou starostlivosťou vzniká osobitný dočasný rodinnoprávny vzťah medzi záujemcom o osvojenie a maloletým dieťaťom. Osvojením vzniká vzťah, ktorý sa právnymi následkami pripodobňuje prirodzenej rodine. Zákon o rodine to vyjadruje tak, že osvojením vzniká medzi osvojiteľom a osvojencom rovnaký vzťah, aký je medzi rodičmi a deťmi (§ 97 ods. 1 Zákona o rodine). Osvojenie sa chápe ako inštitút, ktorý umožňuje osirelým deťom poskytnúť láskyplné prostredie v novej rodine. Preto je v najlepšom záujme dieťaťa, aby bolo preferované osvojenie pred náhradnými formami starostlivosti, teda aj pred spoločnou náhradnou osobnou starostlivosťou manželov. Dodáva, že náhradnú osobnú starostlivosť možno nariadiť len vtedy, ak rodičia osobnú starostlivosť o dieťa nezabezpečujú alebo ju nemôžu zabezpečiť, čo bolo v tomto konaní jednoznačne vyvrátené správami zo šetrenia príslušných orgánov. V tejto súvislosti odvolací súd nezhliadol dôvodnými ani odvolacie námietky navrhovateľov, ktorí nesúhlasili s obsahom poadopčných správ príslušných orgánov, pretože len domnienky či názor navrhovateľov, že pobyt maloletého u nich

je pre neho priaznivejší a dokázu starostlivosť o neho zabezpečiť lepšie, a že vyjadrenia maloletého nie sú relevantné, pretože ich nepodal vo svojom materinskom jazyku, nie sú spôsobilé spochybniť ich pravdivosť. Dodáva, že starostlivosť o dieťa v profesionálnej rodine nie je ďalšou formou náhradnej rodinnej starostlivosti, ide o formu ústavnej starostlivosti o dieťa, pričom právne vzťahy medzi dieťaťom a ústavom nemajú rodinnoprávny charakter a odvolací súd je toho názoru, že navrhovateľka 2/ si musí byť ako bývalý profesionálny rodič vedomá toho, že pri výkone svojej práce mala pristupovať k mal. dieťaťu tak, aby nevytvárala príliš silnú citovú väzbu a naviazanosť seba na mal. dieťa, s ohľadom na tú skutočnosť, že jeho pobyt u nej môže byť len prechodný tým skôr, ak súd vyslovil, že je osvojiteľný a navyše, ak ide o maloleté dieťa vždy je prioritný najlepší záujem dieťaťa.

22. K odvolacím námietkam navrhovateľov ohľadom porušenia práva na spravodlivý proces konajúcim súdom konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje náležitosti rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP, pričom odlišný názor účastníka vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku, nečiní rozsudok nepreskúmateľným a nezákonným. Odvolací súd tiež zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý súdny proces. Do práva na spravodlivý súdny proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie sa dôsledne a precízne vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami týkajúcich sa predmetu konania, ako aj s námietkami navrhovateľov, ktoré tvorili ich obranu už v priebehu konania na súde prvého stupňa a účastníci konania ani v priebehu odvolacieho konania neuviedli žiadne skutočnosti odôvodňujúce iné rozhodnutie vo veci.

23. Z týchto dôvodov odvolací súd potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP a podľa ust. § 387 ods. 2 CSP sa v odôvodnení obmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie správnosti rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody.

24. Toto rozhodnutie senát prijal v pomere hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 zák.č. 160/2015 Z.z.).

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je :

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania.